لەرۆژگارێکدا دەژین مەحکومین بەکرانەوە و قبوڵکرنی جیاوازی

نورەدین سەعید وەیسی

شتێکی نوێ نیە کاتێك دەڵێین کۆمەڵگای ئێمە وەك هەموو کۆمەڵگاکانی رۆژهەلات، کۆمەڵگایەکی خێڵەکیو داخراوە ولەژێر هەژموونی دونیایەك دابونەریت و موقەدەسات دایە ،کۆمەڵگایەکی بارگاوییە بەدونیایەك بەهای کلتوریو کۆمەلایەتی کە قسە لەسەر کردنیان و دانانی هێمای پرسیار لەبەردەمیاندا کارێکی قەدەغەو تابووە .

ئەم کۆمەڵگاچەپێنراوو قەدەغەیەش فەزایەکی سەرکوتکارانەی هێناوەتە ئاراوە و هیچ دەرفەتێکی ئەوتۆی بۆ دایەلۆك و گفتوگۆی راشکاوانە لەنێوان ئەندامەکانیئەهێشتۆتەوە سەرەنجام لەکۆمەڵگایەکی ئاوادا کەپەیوەندییە کۆمەلایەتیەکانی لەسەر بنەمای بیروراگۆرینەوەوگفتوگۆنەبێت . جگە لەمرۆڤگەلی ترسنۆك و شەرمن و بێ ئیرادە هیچی دیکە بەرهەم ناهێنێت ،چونکە لەنێو ئەو تەلبەندە گەورەیەی قەدەغەدا مرۆڤ هەرگیز جورئەتی گومان وپرسیارکردن و رەخنەگرتنی نابێت ،چونکە لەناخەوە تێکشکاوەو کەسایەتێکی لەرزۆکی هەیە .

بەمانایەکی دیکە دەکرێ بڵێین کۆمەڵگای کوردی لەنێو بازنەیەکیداخراوی ترس وتۆقاندن و سەرکوتکردندا دەخولێتەوە، ئەم سەرکوتکردن و تۆقاندنەش لەخێزانەوە دەست پێ دەکات , چونکە وەك هەموومان دەزانین لەنێو خێزانی کوردیدا قسەی یەکەم ودووماهی بۆ باوکە . ئەو ئامر وناهییە لەنێو چوار دیواری ماڵدا کەدەبێ هەموو ئەندامانی خێزان شەو ورۆژ گۆرایەڵی فرمانەکانی بن و تەنها ئەو مافی قسەکردن و بڕیاردانیهەیە , ئەم رەوشە وایکردووە کە خودی ئەندامانی خێزانیش هەریەك لەراست خۆی هەوڵی سەرکوتی ئەوی لەخۆی بچوکترو ژێر دەستی بدات و بەمجۆرەش لەنێو بازنەیەکی داخراوی سەرکوتکردندا دەخولێنەوە.بێگومان مرۆڤ لەنێو رەوشێکی خێزانیسەرکوتکراوی ئاوادا گەورەبێت ،ئاسان نیە مرۆڤێکی سینگ فراوان وجیاوازقبولکەرو لێبوردەی لێدەربچێت , گرفتەکەش لەوەدا زیاتر قووڵ دەبێتەوە کە

تـاکی کـورد وێـڕای ئەوپاشـخانە کۆمەڵایەتیـە داخـراوو سـەرکوتە نێوخۆییـە دووچـاری سـەرکوتێکی دەرەکـی ش دەبێتـەوە چونکە داگیرکـەرانی کوردسـتان هەمیشـە ویسـتوویانە تاکی کورد لەگۆشەیەکی زۆر تەسکدا ئابلوقەبدەن کەنەتوانێ پشووو هەناسەیەك بدات.

ئـەم رەوشـە کۆمەڵایەتیـە دەرهاوێشـتەی بەسـەر بزووتنـەوەی سیاسـی ئێمەشـدا هـەبووە بەوەی کەلەنێو خۆشـیدا دژی جیاوازی بـووە و بەتونـدیش رووبـەڕووی بۆتـەوە ,ئەمـەش یـەکێك بـووە لـەهۆکارە هـەرە سـەرەکیەکانی سەرهەڵدانیشـەڕی نـاوەخۆ لـەنێو هێـزە سیاسیەکانی ئێمەدا و بەردەوام بوونیشی تاڕۆژی ئەمڕۆ هۆکارەکەی بۆ بڕوانەبوونی ئێمـە بـەقبوڵکردنی جیـاوازی دەگەرێتـەوە , ئـەوەش لـەوێوە سەرچـاوەی گرتـووە کەهـەر یـەك لەباڵەکانی بزووتنەوەی سیاسی ئێمە خۆی بە رەسـەن دەزانێوئـەوی دیکە رەتدەکاتـەوە و پێیوایە هەقیقەتی رەها لای ئەوەو دەبێ هەموو رەوتەکان بگەرێنەوەژێر چەترو رەشماڵی ئەو , ئەم تێفکرینەش زەبرێکی زۆری لەهیواوخواستی ئێمە لەپێکەوە ژیـان و قبـوڵکردنی جیاوازییـەکان داوە و هـەنگاوەکانی لەرۆیشـتن بەرەودیموکراسـی وکۆمـەڵگای هاوچـەرخ بەکجار زۆر دواخستووە .

دیارە لەدوای راپەرین رەوشێکی تازە هاتـە ئـاراوە کەرووبـەڕووی پێشهات وگۆرانکارییـەکی تازەی کردینەوە .کەئەگەر چی پەنابردنمان بۆهەڵبژاردن هـەنگاوێکینوێ و مـژدە بـەخش بـوو ,بـەلام دیسـانیش بـەهۆی پاشـخانی کۆمەڵایەتیوسیاسـیمانەوە لەبڕوانـەبوون وقبوڵنەکردنی جیاوازی یەکدی, تووشی دێوەزمەی شـەڕ وخوێنرێـژی کردینـەوە ئەمـەش بەرۆشـنی دەریخسـت کەئێمـە هێشـتا خۆمـان لـەکلتوری تـاکڕەویو پـاوانخوازی خـاڵی نەکردۆتەوە ,

ئەمڕۆ ئێمە بمانەوێ ونەمانـەوێ هاتووینەتـە نێـو رۆژگـار ودونیایـەکی کـراوە, دونیایـەك کەئـەوەی چـەندین سـاڵە لەسـەری گۆشـکراوین لەدەسـت لێنـەدان و پـیرۆز راگرتنـی زۆر مەسەلە, ئەمڕۆ ئەو پیرۆزیەیان نەماوەوناکرێ بەهەمان کلتـورو پێـودانگی سـاڵانیرابردوو مامەڵەیان لەگەڵ دابکـەین . چونکە ئـەم شاڵاوی کرانەوەیـە سـنوور بەزێنـە و ناتوانرێت بەرییێبگیرێت و بوەستێنرێت .

بۆیـە هـەر رووبەڕووبوونەوەیـەکی کرانـەوەو قبـوڵکردنی جیاوازی وپاسـاو هێنانـەوە بـۆ وەستان دژی ئەم شاڵاوە, مەحکومە بەشکست و دۆڕان .لێرەوە رۆشنبیرانی ئێمە پـەیامێکی گرنگ و مێـژووییان لەسـەر شـانە ,ئـەویش خوێندنـەوەی رەخنەییانـەی رەوشـی ئـەمرۆی کوردسـتان و رووبەڕووبوونـەوەی هـەموو ئـەورەوت وبۆچـوونانەیە کەپاسـاو بـۆداخران و سـەرکوتکردن و رەخنەنـەگرتن دەهێننـەوە .چـونکە رەخنـەگرتن وەزیفەیـەکی هـەرە

سـەرەکی رۆشـنبیرە کەهەمیشـەدەبێ گومـان وپرسـیاری هـەبێ و لـەدەرگا داخـراوو قەدەغەکراوەکان بدات, نابێ ئەوەشمان لەبیر بچێت کە رەخنە هەرگیز مانای دژایەتی نیە, بەڵکو بەهادانە بەبەرامبەر, بەو مانایەی کاتێمن رەخنە لەتۆ دەگرم ,ئیعتیبارو بەهایەك بۆتۆ دادەنێم وبەشایەنی ئەوەت دەزانم کەگفتوگۆت لەگەڵدا بکەم ورەخنەت لێبگرم, بەڵام ئیشکالیەت لێرەدا بریتیە لەپۆلێنکردنی رەخنە بۆ رووخێنەرو بنیاتنەر, کە ئەمەش لەقاوغدانی رەخنەو راڤەکردنیەتی بەپێی بۆچوون و بەرژەوەندییە تایبەتیەکان ,چونکە تێکدەرەی و بونیاتنـەری رەخنـەکارێکی رێژەییـە ورەنگـە ئـەوەی بـەلای کەسـێکەوە بنیاتنەربێت , بەلای بەرامبەرەکەیەوە رووخێنەر بێت , ئەم لێکدانەوەیەشەکەهەمیشە کەسی رەخنەگر وەکو پیلانگێر و لەرێ لادەر و وێنا دەکات , کاتێ سەرنجیش لەو بیانوو وپاساوانە دەدەین کەرێگە لەرەخنەگرتن دەگرن یا بەپێی مەرج وپێودانگی خۆیانەوە رەخنـەیان قبوڵـە, دەبیـنین کـۆی پاسـاوەکان لەوەدایـەك دەگرنـەوە کـە ئێمـە هێشتالەرەوشـێکی سـەقامگیردا نـین و سـەرەنجام رەنگـە رەخنـەگرتن بـەخراپ لـەدژی ئەزموونی ئێستاماندا بقۆزرێتەوە , ئەم پاساوەش کەمترین رەوایەتی وماقولیەتی تێدا نیە,چونکە هەم ئازادی و کرانەوەو رەخنەگرتن پرۆژەیەك نین کەقابیلی دواخستن بن ,هەمیش ئێمە بەدواخستنی پرۆژە رەخنەییەکانمان ناتوانین داهاتوویەکی رۆشن وسەقامگیر ویەکگرتوو بەهێز بنیات بنێین , چونکە بەچ لۆجیکێك ئێمە بەچاو پۆشین لەکەم و کورِی وهەڵەکانەوە بەرەو کۆمەڵگایەکی کراوە و تەندروست دەچین .من تەواو بێگومانیشم لەوەی ئەوانەی دژی رەخنەگرتن وکرانەوە و راشکاوین, ئەوانەن کە دەخوازن لەژێرپەردە و سایەی دەمکوتکردنی رۆرشنبیراندا, بەگەندەڵی ومشەخۆری ئەم ئەزموونە بنکۆڵ بکەن وسەرەنجام بەرەو هەڵدێری بەرن ,بەپێچەوانەشەوە هەموو ئەوانەی رەخنەی جیدی دەگرن و لەئاست کەم وکورپییەکان بێدەنگ نابن, ئەوانەن کە بەرابردوویەکی پاك و نیشتیمانییەوە سەنگەری داکۆکی کردنیان لەم ئەزموونە گرتووە و بەتوندی پەرۆشی بەرەوپێشچوونین ودەیانەوێ دەسەلاتی سیاسی کوردستان بەرەفتار و کردەوە رووی دیموکراسی ومەدەنیخوازی خۆی نیشان بدات.

دەسـەلاتی سیاسـی ئێمـە ئەگـەر بەراسـتی دەیـەوێ ئـەم ئەزموونـە گەشـە بکـا و پەرەبسێنێوببێتە نمونەیەکی گەش. دەبێ رێز لەجیاوازی بگرێ و واز لەپەراوێزکردنی رۆشـنبیرانی رەخنـەگر بێنـێو لەبـەرێوبردنی دەسـەلاتدا دەرگـای بەشـداریکردنیان بۆبکاتەوەوئەو دیوارە کۆنکریتانە ووردوخاش بکات کە رێگەی بەشداریکردنیان لێدەگرێ و نابێ بەچاویلکەی حزبایەتیەوە سەیری رۆشنبیران بکەن وبەچاوی دژ بۆ رۆشنبیرانی

دەرەوەی ئینتیمای حزبی بڕوانن و بۆ هەمیشەش دروشمی ((نـان بەرامبـەربێ دەنگی))
لەگۆڕبنێن کەتا ئێستا لەبەرامبەر رۆشنبیراندا پیادە دەکرێت .